

УДК 37.014.543

DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2025.23.15>**Писарчук О.В.**

кандидат економічних наук, доцент,
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6674-9223>

Pysarchuk Oksana

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

ВПЛИВ РЕГІОНАЛЬНОЇ КОМПОНЕНТИ НА ОБСЯГИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСУВАННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

THE IMPACT OF THE REGIONAL COMPONENT ON THE AMOUNT OF STATE FUNDING FOR TRAINING

Запровадження формульного підходу до фінансування закладів вищої освіти в Україні передбачає використання регіонального показника як механізму коригування обсягів бюджетного фінансування з урахуванням територіальних особливостей функціонування університетів. В умовах військових дій диференціація регіональних умов лише посилилася, що зумовило необхідність додаткової підтримки окремих ЗВО. Проте результати дослідження свідчать, що вплив цього показника на кінцевий розподіл фінансування є мінімальним, а його роль у забезпеченні стійкості освітнього процесу в специфічних регіонах незначною мірою реалізується на практиці. Аналіз доводить, що механізм регіональної підтримки потребує доопрацювання для ефективного виконання своєї функції, оскільки існуючий підхід не забезпечує належного рівня фінансової компенсації для університетів, які діють у складних економічних і соціальних умовах.

Ключові слова: формула фінансування, якість підготовки, державна підтримка, ЗВО, загальний фонд державного бюджету, регіональна диференціація.

The article examines the impact of the regional component on the volume of state funding for training specialists in higher education institutions (HEIs) of Ukraine in the context of the formulaic allocation of budget funds. It is determined that the introduction of the regional support indicator as a component of the funding formula was justified by the need to take into account the territorial features of the functioning of higher education institutions, since there is a significant level of regional differentiation due to socio-economic, demographic, infrastructural and political factors, which has intensified as a result of military operations in Ukraine. The introduction of the regional support indicator was intended to create a compensatory mechanism for universities operating in difficult conditions. However, the results of the analysis, including a statistical assessment of the relationship between the level of regional support and funding, show that this indicator has no significant impact on the distribution of budget funds among higher education institutions. The correlation analysis showed that changes in funding are mainly caused by other factors, including the comprehensive performance indicator of the institution, the scale of its activities, the level of research activity, international recognition and the effectiveness of graduate employment. There is a low level of correlation between the level of regional support and the financial dynamics of educational institutions, which indicates that this coefficient is not sufficiently important in the funding formula. It has been found that the existing range of the regional support indicator scale is too small to have a significant impact on the financial performance of higher education institutions. The analysis of the dynamics of funding for groups of HEIs with different values of the RPI showed that fluctuations in the rate of growth or reduction of funding are almost identical regardless of the level of the regional coefficient. This indicates the need to revise the parameters of this indicator; in particular, to increase its weighting and to formulate clear criteria for differentiating HEIs by the level of regional support. Summarizing the results of the study, the author suggests ways to improve the mechanism of financing higher education institutions, taking into account regional peculiarities. The main ones are to increase

the weight of the regional support indicator in the formula for allocating budget funds and to revise the methodology for determining this coefficient. It is also important to develop a more adaptive funding mechanism that would take into account the specific challenges associated with the regional location of universities, especially in the context of Ukraine's post-war recovery.

Keywords: *funding formula, quality of training, state support, higher education institutions, general fund of the state budget, regional differentiation.*

Постановка проблеми. Державне фінансування підготовки фахівців із вищою освітою в Україні відіграє ключову роль у розвитку суспільства, економіки та інноваційного потенціалу країни, виступаючи гарантом доступності й якості освіти [5]. Воно забезпечує покриття основних витрат закладів вищої освіти (ЗВО), зокрема оплату праці викладачів, підтримку наукової діяльності, оновлення матеріально-технічної бази та розвиток інфраструктури [7], що є передумовою якісної підготовки студентів і стабільного функціонування закладів. Через систему державного замовлення держава регулює розподіл ресурсів, орієнтуючи їх на потреби ринку праці [1, с. 138], що має сприяти уникненню дисбалансу між пропозицією та попитом на кваліфіковані кадри, особливо у високотехнологічних секторах. Водночас фінансування сприяє соціальній справедливості, зменшуючи фінансові бар'єри для вступу до ЗВО через гранти, стипендії та пільгові програми, що підвищує рівень освіченості населення.

Перехід до формульного підходу розподілу бюджетних коштів трансформував систему фінансування, де складові формули мають враховувати результативність ЗВО [12, с. 141] та регіональні особливості, зокрема через показник регіональної підтримки. Проте система функціонує в умовах значної регіональної диференціації, зумовленої соціально-економічними, демографічними та інфраструктурними чинниками, а також воєнними діями, що посилили нерівномірність умов для ЗВО. Відтак, визначення впливу регіональної компоненти на обсяги фінансування набуває критичної ваги, особливо в контексті наявності територій з підвищеним рівнем ризику та післявоєнного відновлення економіки, коли підтримка регіональних освітніх центрів для підготовки кадрів є стратегічно важливою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження питань з проблематики фінансування ЗВО та системи вищої освіти в цілому, завжди знаходились в колі наукових інтересів науковців, освітян, управлінців. В роботах Лондара С. Д. [8] значну увагу приділено дослідженню системи освіти в Україні та основним аспектам її фінансування на всіх рівнях підготовки фахівців. Основний акцент зроблено на дослідженні структури фінансування в розрізі різних рівнів підготовки та джерел фінансування.

В роботах Савченко І., Чумак О. [11] та Григораш О.В. [4] вивчено досвід європейських країн та США щодо їх підходів до фінансування підготовки фахівців, однак автори основний акцент робили саме на дослідженні структури джерел фінансування та особливостях різних країн.

Власова І. в [2] досліджує різні моделі фінансування ЗВО, які застосовують в інших країнах. Слід зазначити, що в роботах різних науковців простежується розуміння вагомої ролі держави в формуванні якісного людського капіталу, в тому числі, через підготовку кадрів та фінансування освіти. Забезпечення якісної освіти потребує системного підходу та урахування широкої сукупності факторів, серед яких регіональні особливості територіального місцезнаходження ЗВО, що потребує додаткової підтримки з боку держави. Запровадження формульного підходу до фінансування закладів вищої освіти в Україні передбачає використання регіонального коефіцієнта як механізму коригування обсягів бюджетного фінансування з урахуванням територіальних особливостей функціонування університетів. Саме цей напрям досліджень потребує додаткового вивчення.

Формулювання цілей статті. Метою цього дослідження є виявлення впливу показника регіональної підтримки, який є одним з компонентів формули розподілу коштів між ЗВО, на обсяги фінансування ЗВО. Визначення адекватності існуючої шкали показника для забезпечення коригуючого впливу на зміну обсягів фінансування.

Виклад основного матеріалу. Фінансування державних вищих навчальних закладів, які знаходяться у віданні Міністерства освіти і науки України, регулюється нормами, встановленими Постановою Кабінету Міністрів України № 1146 «Про розподіл видатків державного бюджету між закладами вищої освіти на основі показників їх освітньої, наукової та міжнародної діяльності» [9]. що, визначає порядок розподілу бюджетних коштів між університетами, враховуючи результати їхньої освітньої, наукової та міжнародної активності. Механізм розрахунку обсягів фінансування, що розподіляють між ЗВО для здійснення освітнього процесу, ґрунтується на принципах формульного підходу.

Однією зі складових компонент, затвердженої формули є «РПі – показник регіональної підтримки» [9]. Включення зазначеного показника у формулу фінансування ЗВО відображає визнання того, що умови функціонування ЗВО в різних регіонах України суттєво різняться через об'єктивні соціально-економічні, демографічні та інфраструктурні чинники. Таким чином, інтеграція РПі у формулу фінансування стає логічним кроком до забезпечення справедливості та підтримки тих закладів, які опинилися у складніших обставинах через географічні чи контекстуальні особливості. Водночас, оцінка ступеня впливу цього показника [6] та адекватності застосовуваної шкали залишається предметом, що потребує подальшого наукового осмислення й емпіричної верифікації.

Включення показника регіональної підтримки впливає з необхідності врахування нерівномірного розвитку регіонів України. Заклади вищої освіти, розташовані в мегаполісах, таких як Київ, Харків чи Львів, зазвичай мають кращий доступ до абітурієнтів, партнерів у бізнесі та науковій сфері, а також до інфраструктурних ресурсів. Натомість ЗВО у віддалених чи економічно депресивних регіонах стикаються з обмеженими можливостями залучення студентів, меншою фінансовою підтримкою з боку місцевих стейкхолдерів і складнішими умовами для наукової діяльності. У цьому контексті РПі виступає інструментом компенсації таких диспропорцій, спрямованим на зміцнення потенціалу закладів у складних регіонах і запобігання їх маргіналізації в системі вищої освіти.

На момент запровадження формульного підходу було прийнято наступний розподіл показника регіональної підтримки. Для м. Київ показник становить 1,0, для міст Харків та Львів, як крупних освітніх центрів показник прийнято на рівні 1,03, для всіх інших регіонів було визначено на рівні 1,07 [9]. Така кластеризація регіонів є достатньо прийнятною для умов функціонування системи вищої освіти України до 2022 року. Через запровадження цього показника планувалося створення механізму додаткової підтримки ЗВО, які працюють у менш сприятливих умовах. Показник РПі має не лише сприяти вирівнюванню можливостей, а й підкреслювати соціальну відповідальність держави перед регіонами, де освіта може бути одним із драйверів розвитку. Після відновлення дії постанови щодо формульного розподілу коштів для фінансування ЗВО у 2024 році, відбулись зміни показника регіональної підтримки для переважної більшості регіонів. Відбулось зміщення акцентів. Регіони, що постраждали від воєнних дій потребують особливого підходу до фінансування освіти задля збереження інтелектуального капіталу країни. Так, визначення рівня РПі було здійснено з урахуванням наближеності регіону до територій активних бойових дій та рівня ризику. На рівні 1,07 було визначено для Харківської, Запорізької, Миколаївської, Херсонської, а також Донецької та Луганської областей. До другої групи, з показником, що становить 1,05 було віднесено Сумську, Дніпропетровську, Одеську, Чернігівську та Полтавську області, які мають високі потенційні ризики, а також Кіровоградську, як таку, що потребує додаткової підтримки. Всі інші ЗВО розташовано на відносно безпечних територіях, тому показник РПі зафіксовано на рівні 1,0 [9].

Для кожного ЗВО було визначено співвідношення обсягів фінансування в поточному році по відношенню до попереднього року та виявлено діапазон розбіжності

такого співвідношення для кожної групи ЗВО для різних рівнів показника регіональної підтримки. Зважаючи на те, що в 2024 році по відношенню до 2022 р. відбулись зміни в переліку регіонів з максимальним та мінімальним показником регіональної підтримки, аналіз здійснено для цих двох періодів. На рисунку 1 наведено візуалізацію розподілу ЗВО в залежності від показника регіональної підтримки співвідношення зміни обсягів фінансування у поточному році до попереднього для 2022 р. та 2024 р.

За результатами аналізу маємо констатувати, що діапазони розбіжності у темпах росту обсягів фінансування для груп ЗВО з різними значеннями показника РПі в межах одного року майже співпадають. Так, для 2022 року діапазони коливань темпів росту фінансування ЗВО кожної з груп є в межах від 0,85 до 1,35. Це свідчать, що вплив показника регіональної підтримки на динаміку зміни обсягів фінансування певного ЗВО є вкрай обмеженим. Незалежно від того, до якої групи за рівнем РПі (1,0, 1,03 чи 1,07) належать ЗВО, серед них спостерігається значна варіативність у змінах фінансових надходжень. Зокрема, у кожній із цих груп, незалежно від рівня показника РПі, є заклади, де обсяги фінансування зменшилися, тобто, співвідношення обсягів фінансування менше 1,0, залишилися практично стабільними (близько 1,0)

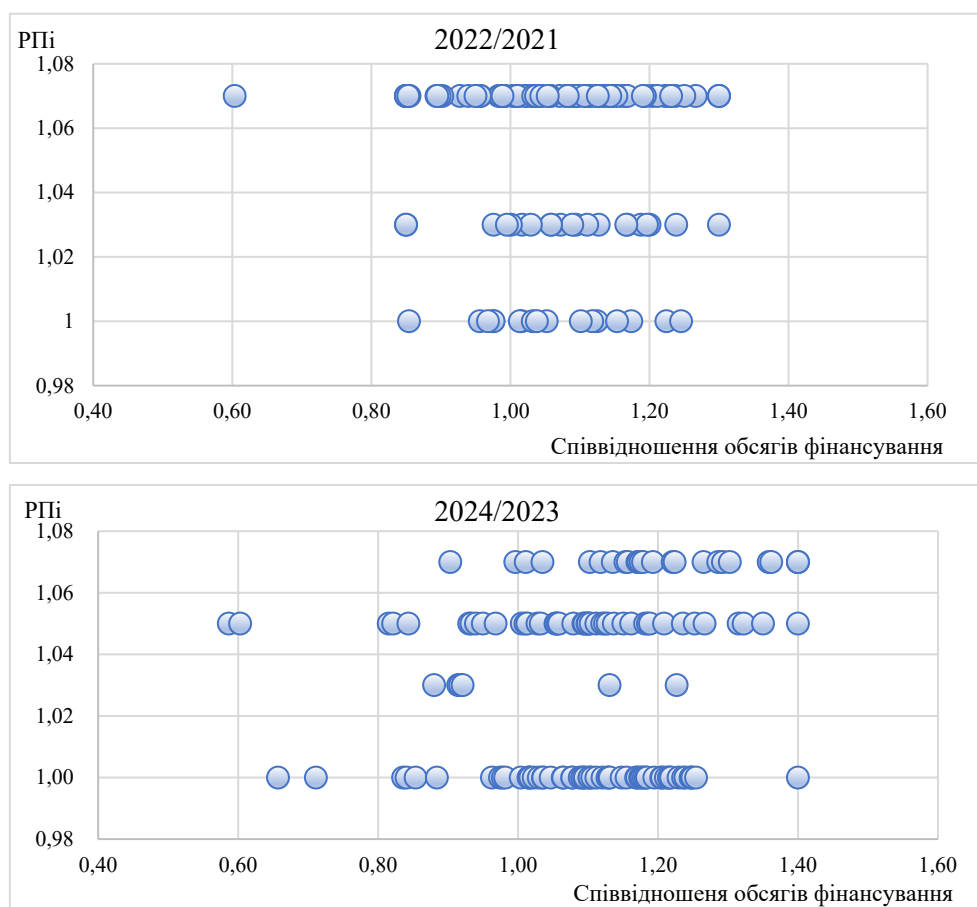

Рис. 1 Розподіл ЗВО з різним РПі за темпами росту обсягів фінансування по відношенню до попереднього періоду для 2022 р. та 2024 р.

Джерело: розраховано і побудовано за даними [10]

або ж зросли (перевищують 1,0). Така неоднорідність простежується як у 2022 році відносно 2021 року, так і у 2024 році відносно 2023 року, що вказує на відсутність чіткої кореляції між рівнем регіональної підтримки та тенденціями у фінансуванні.

Більш того, результати аналізу свідчать про те, що діапазон коливань співвідношень обсягів фінансування в межах кожної групи ЗВО, визначеної за показником РПі, є практично ідентичним. У групі з РПі = 1,0 значення співвідношень варіюються від значного зниження (0,85) до суттєвого зростання (1,4), аналогічно до груп із РПі = 1,03 чи 1,07, де також простежуються як різке падіння обсягів фінансування до 0,60, так і значне його збільшення, до 1,4. Така схожість амплітуди коливань у різних групах підкреслює, що РПі не відіграє суттєвої ролі у формуванні обсягів фінансування ЗВО та його темпів росту. Маємо констатувати, що зміни обсягів фінансування зумовлені переважно іншими факторами, не пов'язаними з регіональною підтримкою майже для всіх ЗВО.

На рисунку 2 наведено результати кореляційного аналізу, які підтверджують сформульовані висновки.

Отримані результати кореляційного аналізу демонструють слабку взаємозалежність між відносною зміною обсягів фінансування ЗВО у досліджуваних періодах та рівнем РПі у відповідних періодах. Аналіз коефіцієнта кореляції Пірсона, розрахованого для відповідних періодів, свідчить про слабку залежність між рівнем регіональної підтримки та зміною обсягів фінансування ЗВО.

Зокрема, коефіцієнт кореляції між цими показниками у 2022 році має незначне від'ємне значення (-0,04813), що свідчить про практично відсутній взаємозв'язок між змінами фінансування та рівнем регіональної підтримки. У 2024 році значення коефіцієнта кореляції підвищується до 0,144281, набуваючи слабого позитивного значення, однак, це може вказувати на незначний вплив показника РПі на динаміку фінансування.

Результати аналізу показують, що на рівень фінансування ЗВО майже не впливає складова регіональної підтримки. Зміна обсягів фінансування залежить від сукупності інших факторів та обумовлюється комплексним показником, що формується під впливом таких компонент, як показник масштабу діяльності, рівень наукової активності, міжнародного визнання та ефективності працевлаштування випускників. Це свідчить про те, що показник регіональної підтримки, в поточній редакції формули, має надмалий вплив у механізмі розподілу державного фінансування між закладами вищої освіти.

Існуючий підхід, який передбачає формульний розподіл коштів між ЗВО майже виключає можливість впливу держави в контексті підтримки ЗВО певних регіонів, особливо тих, які працюють в складних економічних та соціально-політичних умовах. Маємо констатувати, що діапазон шкали зміни показника регіональної підтримки від 1,0 до 1,07, що застосовано у формулі розподілу коштів є дуже малим та не забезпечує реалізації власної місії, а саме додаткової підтримки ЗВО певних регіонів країни.

	Зміна обсягів фінансування ЗВО 2022/2021	РПі 2022
Зміна обсягів фінансування ЗВО 2022/2021	1	1
РПі 2022	-0,04813	
	Зміна обсягів фінансування ЗВО 2024/2023	РПі 2024
Зміна обсягів фінансування ЗВО 2024/2023	1	1
РПі 2024	0,144281	

Рис. 2. Кореляційна залежність зміни обсягів фінансування ЗВО та показника РПі.

Джерело: розраховано дані на основі [10]

Існуючий підхід потребує перегляду та коригування. Серед напрямків коригування вважаємо доцільним, з одного боку, внесення змін до шкали розподілу показника регіональної підтримки, що дозволить збільшити його вагову значущість та забезпечити більш суттєву підтримку для регіонів, які цього потребують, а з іншого, сформулювати чіткі критерії віднесення регіону до певного рівня шкали.

Висновки. Результати аналізу вказують нівелювання впливу показника регіональної підтримки, як такого, що мав би коригувати обсяги фінансування ЗВО для регіонів, які мають певні специфічні особливості. Підходи щодо врахування цього показника у формулі розподілу бюджетних коштів між ЗВО потребують подальшого розвитку, для забезпечення дієвого впливу регіонального чинника на систему фінансування вищої освіти. Це особливо актуально в умовах воєнного стану та потреби збалансованого перерозподілу ресурсів на підтримку функціонування ЗВО в регіонах із різним рівнем соціально-економічної стабільності. Стратегічний, державницький підхід до системи вищої освіти в Україні, має бути націлений на збереження кращих надбань та досягнень системи, що сприятиме забезпеченню розвитку людського капіталу та відновленню економіки країни.

Запровадження показника регіональної підтримки у формулі фінансування ЗВО є виправданим і необхідним кроком, що відображає прагнення до справедливого розподілу ресурсів із урахуванням регіональних диспропорцій. Утім, для забезпечення його максимальної результативності потрібен глибший аналіз як впливу цього компонента на загальну модель фінансування, так і доречності застосовуваної шкали. Важливим вважаємо перегляд впливовості показника РПі через трансформацію шкали розподілу та збільшення її вагового значення. Лише після коригування ступеню впливовості показника, можна буде стверджувати, що РПі повною мірою виконує свою функцію, сприяючи розвитку вищої освіти в усіх кутках України.

Список використаних джерел:

1. Білінець М. Система фінансування вищої освіти: теоретичний аспект. *Підприємництво та інновації*, 2019. № 9. С. 136–141. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/9.22>
2. Власова І. Фінансування вищої освіти у країнах Європи. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2019. № 5 (89). DOI: <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2019.05/013-024>
3. Гейко Л. М., Кузнєцова М. А. Проблеми фінансування вищої освіти в Україні. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. № 9. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-03-02>
4. Григораш О. В. Фінансування вищої освіти за рахунок приватних джерел у країнах ОЕСР та в Україні. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2022. № 4(83). DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.2.72>
5. Григораш О. В. Фінансування вищої освіти як умова інноваційного розвитку держави. *Ефективна економіка*. 2025. № 2. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.2.72>
6. Древаль О. Ю., Мартинєць В. В., Павленко О. О., Загоруйко К. Д. Бюджетне фінансування закладів вищої освіти в контексті підготовки здобувачів: регіональні аспекти. *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка*. 2022. № 4. С. 112–126. DOI: <https://doi.org/10.21272/1817-9215.2022.4-12>
7. Качула С. В. Фінансування вищої освіти: сучасні тенденції та перспективи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 18 DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.18.7>
8. Лондар С. Л. Удосконалення фінансування системи освіти України як передумова успішного реформування : монографія. ДНУ «Інститут освітньої аналітики». Київ, 2021. 274 с.
9. Про розподіл видатків державного бюджету між закладами вищої освіти на основі показників їх освітньої, наукової та міжнародної діяльності. Постанова Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2019 року № 1146 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1146-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 03.12.2024)
10. Розподіл коштів з державного бюджету між закладами вищої освіти. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/rozpodil-koshtiv-z-derzhavnogo-byudzhetu-mizh-zakladami-vishchoi-osviti> (дата звернення: 12.01.2025)

11. Савченко І., Чумак О. Концептуальні засади та механізми державного управління фінансування підготовки здобувачів вищої освіти в Україні. *Актуальні проблеми державного управління*. 2019. № 2(56). С. 74–81. DOI: <https://doi.org/10.34213/ap.19.02.09>

12. Харенко Д., Левченко С. Загальний інноваційний механізм управління ефективністю діяльності закладів вищої освіти. *Via Economica*, 2024. № 6. С. 138–144. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8559/2024-6-21>

References:

1. Bilinets, M. (2019) Systema finansuvannia vyshchoi osvity: teoretychnyi aspekt [The system of financing higher education: theoretical aspect]. *Entrepreneurship and innovation*. № 9, p. 136–141. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/9.22>

2. Vlasova, I. (2019) Finansuvannia vyshchoi osvity u krainakh Yevropy [Financing of higher education in Europe]. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*. № 5 (89). DOI: <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2019.05/013-024>

3. Heiko, L. M., & Kuznietsova, M. A. (2023) Problemy finansuvannia vyshchoi osvity v Ukraini [Problems of financing higher education in Ukraine] *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriya: ekonomika ta upravlinnia*, № 9. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-03-02>

4. Hryhorash, O. V. (2022) Finansuvannia vyshchoi osvity za rakhunok pryvatnykh dzherel u krainakh OESR ta v Ukraini [Financing of Higher Education from Private Sources in OECD Countries and in Ukraine]. *Bulletin of Kherson National Technical University*. № 4(83). DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.2.72>

5. Hryhorash, O. V. (2025) Finansuvannia vyshchoi osvity yak umova innovatsiinoho rozvytku derzhavy [Financing higher education as a condition for innovative development of the state]. *Efficient economy*. № 2. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.2.72>

6. Dreval, O. Yu., Martynets, V. V., Pavlenko, O. O., Zahoruiko, K. D. (2022) Biudzhetne finansuvannia zakladiv vyshchoi osvity v konteksti pidhotovky zdobuvachiv: rehionalni aspekty [Budgetary Financing of Higher Education Institutions in the Context of Training Applicants: Regional Aspects]. *Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu. Seriya Ekonomika*. № 4. P. 112–126. DOI: <https://doi.org/10.21272/1817-9215.2022.4-12>

7. Kachula, S. V. (2023) Finansuvannia vyshchoi osvity: suchasni tendentsii ta perspektyvy [Financing of Higher Education: Current Trends and Prospects] *Investments: practice and experience*, № 18. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.18.7>

8. Londar, S. L. (2021) Udoskonalennia finansuvannia systemy osvity Ukrainy yak peredumova uspishnoho reformuvannia [Improving the financing of Ukraine's education system as a prerequisite for successful reform]: monohrafiia. DNU "Instytut osvithoi analityky". Kyiv. 274 p.

9. Pro rozpodil vydatkiv derzhavnoho biudzhetu mizh zakladamy vyshchoi osvity na osnovi pokaznykiv yikh osvithoi, naukovi ta mizhnarodnoi diialnosti. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24 hrudnia 2019 roku № 1146 zi zminamy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1146-2019-%D0%BF#Text> (accessed March 03, 2025)

10. Rozpodil koshtiv z derzhavnoho biudzhetu mizh zakladamy vyshchoi osvity. [Distribution of funds from the state budget among higher education institutions]. Official website of the Ministry of Education and Science of Ukraine. Available at: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/rozpodil-koshtiv-z-derzhavno-go-byudzhetu-mizh-zakladami-vishchoi-osviti> (accessed January 03, 2025)

11. Savchenko, I., & Chumak, O. (2019) Kontseptualni zasady ta mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia finansuvannia pidhotovky zdobuvachiv vyshchoi osvity v Ukraini. [Conceptual Foundations and Mechanisms of Public Administration of Financing the Training of Higher Education Applicants in Ukraine]. *Actual problems of public administration*, № 2(56), p. 74–81. DOI: <https://doi.org/10.34213/ap.19.02.09>

12. Kharenko, D., & Levchenko, S. (2024) Zahalnyi innovatsiinyi mekhanizm upravlinnia efektyvnistiu diialnosti zakladiv vyshchoi osvity [A general innovative mechanism for managing the performance of higher education institutions]. *Via Economica*, № 6, p. 138–144. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8559/2024-6-21>